

Taktički plan igre i njegove varijante Juliana Nagelsmanna u Bayern Münichenu

Petrović, Marin

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Kinesiology Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Kineziološki fakultet Osijek**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:265:566277>

Rights / Prava: [In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Kinesiology Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Kineziološki fakultet Osijek
Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologija

Marin Petrović

**TAKTIČKI PLAN IGRE I NJEGOVE VARIJANTE
JULIANA NAGELSMANNA U BAYERN MÜNCHENU**

Završni rad

Osijek, 2022.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Kineziološki fakultet Osijek

Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologija

Marin Petrović

TAKTIČKI PLAN IGRE I NJEGOVE VARIJANTE
JULIANA NAGELSMANNA U BAYERN MÜNCHENU

Završni rad

JMBAG: 0267043443

e-mail: mpetrovic@kifos.hr

Mentor: doc. dr. sc. Hrvoje Ajman

Osijek, 2022.

University Josip Juraj Strossmayer of Osijek

Faculty of Kinesiology Osijek

Undergraduate university study of Kinesiology

Marin Petrović

**TACTICAL GAME PLAN AND ITS VARIANTS BY JULIAN
NAGELSMANN IN BAYERN MÜNCHEN**

Undergraduate thesis

Osijek, 2022.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____ Završni rad _____
(navesti vrstu rada: završni / diplomski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Kineziološkog fakulteta Osijek, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju „Narodne novine“ broj 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 2/07.-Odluka USRH, 46/07., 63/11., 94/13., 139/13., 101/14.-Odluka USRH, 60/15.-Odluka USRH i 131/17.).
3. Izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Marin Petrović

JMBAG: 0267043443

e-mail za kontakt: mpetrovic@kifos.hr

Naziv studija: Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologija

Naslov rada: Taktički plan igre i njegove varijante Juliana Nagelsmanna u Bayern Münchenu

Mentor završnog rada: doc. dr. sc. Hrvoje Ajman

Sumentor:

U Osijeku, _____ 11.rujna.2022. _____ godine

Potpis M. Petrović

Taktički plan igre i njegove varijante Juliana Nagelsmanna u Bayern Münchenu

SAŽETAK

Primarni cilj ovog završnog rada je pobliže opisati i prikazati sustave igre koje koristi Julian Nagelsmann, mladi njemački stručnjak koji dužnost glavnog trenera obavlja u klubu iz Bundeslige FC Bayern Münchenu. U radu je opisano kako je Nagelsmann došao na poziciju glavnog trenera te njegov trenerski put do FC Bayern Münchena. Završni rad obrađuje i stručni stožer odnosno posao analitičara, osobu koja je dio stručnog stožera, a zadužena je za analizu taktike i praćenje kako svoje momčadi tako i suparničkih momčadi. Opisuju se zadaće analitičara te koje karakteristike analitičar mora posjedovati kako bi bio uspješan u svom poslu. Kroz analizu utakmica FC Bayern Münchena protiv FC Barcelone, Eintracht Frankfurta te Bayer 04 Leverkusena opisani su sustavi igre koje koristi Julian Nagelsmann. Odnosno primjena sustava igre 1-4-2-3-1, 1-3-2-4-1 te 1-4-4-2 na sustave u kojima su bile suparničke momčadi. Nadalje je obrazloženo kako Nagelsmann pomoću svojih taktičkih varijanti korištenih sustava igre stječe prednost nad suparničkom momčadi.

Ključne riječi: analitičar, stručni stožer, sustav igre

Tactical game plan and its variants by Julian Nagelsmann in Bayern München

ABSTRACT

The primary goal of this paper is to show and explain formations that are used by Julian Nagelsmann, a young German expert who is the head coach of the German Bundesliga club FC Bayern München. In the final paper, the topics of how Nagelsmann came to the position of the head coach and his coaching patch to FC Bayern München are covered, the final paper is also processing the staff, i.e. the analyst, a person who is part of the staff and is in charge of analyzing the tactics and monitoring both his team and rival teams. The tasks of the analyst are described and what characteristics the analyst must possess in order to be successful in his job. Through the analysis of the matches of FC Bayern München against FC Barcelona, Eintracht Frankfurt and Bayer 04 Leverkusen, also the formation used by Julian Nagelsmann are described too. That is the application of the formation 1-4-2-3-1, 1-3-2-4-1 and 1-4-4-2 to the systems in which there were rival teams. He further describes how Nagelsmann gains an advantage over the opposing team by means of his tactical variants of the used game formation.

Keywords: analyst, coaching staff, game formation

SADRŽAJ

1. UVOD.....	7
1.1. STRUČNI STOŽER.....	7
1.2. ANALITIČAR U STRUČNOM STOŽERU	8
2. DOSADAŠNJA ISTRAŽIVANJA.....	9
3. RAZRADA TEME.....	11
3.1. JULIAN NAGELSMANN.....	11
3.2. SUSTAVI IGRE JULIANA NAGELSMANNA	12
3.3. UPORABA SUSTAVA 1-4-2-3-1 PROTIV SUSTAVA 1-3-1-4-2.....	13
3.3.1. FAZA OTVARANJA NAPADA.....	13
3.3.2. FAZA SREDIŠNJICE NAPADA	14
3.3.3. FAZA ZAVRŠNICE NAPADA	15
3.4. UPORABA SUSTAVA 1-3-2-4-1 PROTIV SUSTAVA 1-4-2-3-1.....	17
3.4.1. FAZA OTVARANJA NAPADA.....	18
3.4.2. FAZA SREDIŠNJICE NAPADA	19
3.4.3. FAZA ZAVRŠNICE NAPADA	20
3.5. UPORABA SUSTAVA 1-4-4-2 PROTIV SUSTAVA 1-3-4-2-1	21
3.5.1. FAZA OTVARANJA NAPADA.....	21
3.5.2. FAZA SREDIŠNJICE NAPADA	22
3.5.3. FAZA ZAVRŠNICE NAPADA	23
4. ZAKLJUČAK.....	25
5. LITERATURA.....	26

1. UVOD

Nogomet se može definirati kao kompleksna, agonistička, kineziološka aktivnost koja pripada grupi polistrukturalnih acikličkih gibanja, a obilježava je visok varijabilitet motoričkih radnji kojima se igra realizira i kojima igrači postižu osnovne ciljeve igre: postizanje pogotka i pobjedu (Barišić, 2007). Nogometna utakmica je dvoboj dvaju momčadi koje se sastoje od ukupno 11 igrača u polju od kojih je jedan vratar. Trener momčadi sa svojim stručnim stožerom pred svaku utakmicu odabire sustav igre koji je po njegovom mišljenju najprikladniji za taj dvoboj. Nogometnu igru između ostaloga u najvećem dijelu čine tehnika i taktika. Sustavi igre spadaju pod taktički dio nogometne igre. Taktika u današnjem „modernom“ nogometu ima važnu ulogu. O njoj ovisi hoće li momčad igrati napadački tip nogometa ili obrambeni tip nogometa. Dakako, taktika uvelike ovisi i o mogućnostima same momčadi te njihovom tehničko-taktičkom znanju. Sustavi igre se često mijenjaju kroz tijek same utakmice, a zavisi o tome ima li momčad pozitivan rezultat odnosno imaju li bodovnu prednost ili negativan rezultat odnosno bodovni manjak u odnosu na suparnika. Igrači u sustavu igre se najčešće dijele na obrambene igrače, igrače središnjice terena te igrače napadače. Sam sustav igre i zapisivanje istog se provodi brojčano, na primjer u formatu 1-4-4-2 krećući od vratara prema napadačima. Stoga se iz ovog primjera može iščitati kako su na terenu jedan vratar, četiri obrambena igrača, četiri igrača središnjice terena te dva igrača napada.

1.1. STRUČNI STOŽER

Svaka momčad u nogometu je predvođena stručnim stožerom. Stručni stožer je skup individua koje svojim znanjem upravljaju s momčadi na čelu s glavnim trenerom. Osim glavnog trenera stručni stožer može biti sačinjen od jednog ili više pomoćnih trenera, trenera vratara, trenera zaduženog za obranu, trenera zaduženog za napad, kondicijskog trenera, doktora i fizioterapeuta, video analitičara, analitičara za utakmice, trenera za individualne treninge te trenere za mlade igrače. Najveću odgovornost snosi glavni trener te pomoćni trener ili treneri. Njihov zadatak je da donose sve odluke koje će kasnije imati pozitivan ili negativan učinak na momčad pa je tako i odabir sustava igre jedan od njihovih zadaća.

1.2. ANALITIČAR U STRUČNOM STOŽERU

Sportski analitičar je osoba koja analizira sportske parametre koji su mjerljivi tijekom utakmica ili treninga. Jedna od primarnih zadataka sportskog analitičara u jednom stručnom stožeru je nadgledati i bilježiti videozapisima sve izvedbe momčadi za koju radi, kako u službenim utakmicama tako i za vrijeme treninga i ostalih aktivnosti. Nogometni analitičar je osoba koja mora razumjeti taktiku nogometne igre ali također mora imati i visoko znanje s područja informacijskih tehnologija.

Analitičar u timu ima značajnu ulogu jer njegovi zadaci u stručnom stožeru obuhvaćaju mnogo više od praćenja momčadi, skupljanja i obrade podataka kako bi njegova momčad imala što bolju izvedbu. Naime, analitičar prije i za vrijeme svake utakmice priprema trenere i momčad na suparnika. Prije same utakmice iznoseći video analizu taktike suparniče momčadi te njihove prednosti i mane, dok za vrijeme utakmice uočava sitne prednosti nad suparnikom ili mane njegove momčadi koje treba korigirati kroz taktiku.

Također analitičar ima i bitnu ulogu u skautiranju igrača, kroz obradu analitičkih podataka on ukazuje i pokazuje, sa statističke strane, uklapa li se skautirani igrač u sustav igre i taktiku glavnog trenera momčadi i hoće li skautirani igrač biti pojačanje za njegovu momčad. U nogometnom smislu, zaduženja jednog sportskog analitičara se mogu svesti na:

- Bilježenje utakmica i treninga pomoću videa
- Analiza suparničke momčadi prije početka utakmica
- Bilježenje trenutaka tijekom utakmice kako bi se mogle izraditi snimke za analizu nakon utakmice
- Ažuriranje baze statističkih i video materijala za praćenje trendova
- Ažuriranje podataka s treninga te pisanje zapisnika o napretku sportaša
- Briga o svoj opremi za snimanje
- Dostavljanje povratnih informacija stručnom stožeru i igračima
- Izrada izvješća o različitim aspektima izvedbe momčadi ili pojedinca
- Tumačenje, analiza i dijeljenje podataka o izvedbi momčadi ili pojedinca

Na osnovu zaduženja može se zaključiti da je posao analitičara vrlo dinamičan i u nekim trenutcima nepredvidiv.

2. DOSADAŠNJA ISTRAŽIVANJA

Hirotsu i Wright (2006) su razvili matematički algoritam kojem je svrha mijenjanja sustava igre s obzirom na rezultat tijekom utakmice. Naime znanstvenici su uzimajući stvarne parametre iz Japanske lige stvorili algoritam koji izračunava vjerojatnost pobjede uzimajući u obzir sve parametre koji se prate tijekom utakmica a tako i mijenjanja sustava igre. Kroz četiri slučaja demonstrirali su kakav utjecaj ima trener odnosno njegove odluke prilikom promjene sustava igre između najlošije odabrane strategije odnosno taktike te najbolje odabrane taktike za njegovu momčad.

Wilson (2010) u svojoj knjizi piše o razvoju nogometnih sustava kroz povijest od njegovih početaka pa sve do suvremenih sustava nogometne igre. U radu nastoji prikazati sustave nogometne igre koji su obilježili pojedino razdoblje u povijesti, od početka nogometnih sustava pa sve do trenutka kada taj sustav prestaje biti inovacija i kada ostale momčadi svojim analizama a potom i taktičkim djelovanjem znaju odgovoriti na taj sustav igre. Također u knjizi spominje igrače i trenere koji su bili presudni za pojedini nogometni sustav. Navedeni su treneri koji su razvili i predstavili određene nogometne sustave nogometnom svijetu i igračima koji su na terenu, shodno nogometnim sustavima, stvarali razliku i postizali rezultate.

Kirin (2016) u svom radu analizira moderne sustave nogometne igre, njihove specifičnosti i tipična obilježja istih. Tijekom rada iznosi komparaciju pojedinih sustava te naglašava njihove prednosti i nedostatke. Na temelju tih prednosti i nedostataka daje primjere treninga i vježbi koje bi pomogle ka ostvarivanju taktičkih zamisli u pojedinom sustavu nogometne igre.

Jukić (2018) u svom radu detaljno opisuje razvoj taktičkih sustava u nogometu. Nadalje, piše o razvoju kroz povijest nogometne igre, definirao je taktiku nogometne igre te sustav nogometne igre. Koristeći opservacijsku analizu uočio je probleme s kojima se susreću moderni sustavi u nogometu u vidu nedovoljne tehničko – taktičke obučenosti, kondicijske pripreme i situacijske inteligencije igrača. Nakon definiranja problema ponudio je metode koje smatra da bi bile adekvatne u rješavanju problema.

Modrić i sur. (2020) su proveli istraživanje na temu praćenja parametara trčanja tijekom nogometne utakmice. Uzorak ispitanika broji 138 ispitanika profesionalnih sportaša iz 1. Hrvatske nogometne lige. Parametri su praćeni kroz global positioning system te su istraživali razlike između parametra trčanja kada momčad igra u sustavu s četiri obrambena igrača i kada igra u sustavu s tri obrambena igrača. Došli su do zaključka da ukoliko se koristi sustav s tri obrambena igrača dolazi do većeg broja ubrzavanja i usporavanja odnosno kratkih sprinteva i otvaranja prostora što bi se dalo prepisati manjku igrača kod kreiranja napada te učestalijem pozicioniranju za prijem lopte i kreaciju napada. Također rezultati koji su dobiveni su korisni i u kreiranju treninga za nogometaše. Ukoliko momčad igra s 3 obrambena igrača potrebno im je više aktivnosti s visokim intenzitetom trčanja.

3. RAZRADA TEME

3.1. JULIAN NAGELSMANN

Julian Nagelsmanna je trener iz nove ere. Trener koji se upisao u povijest Bundeslige kao drugi najmlađi glavni trener jedne ekipe s tek napunjenih 29 godina života. Nagelsmann je svoj trenerski put nakon profesionalne karijere, koju je morao okončati zbog mnogobrojnih ozljeda, započeo kao pomoćni trener Thomas Tuchela dok je još bio pod profesionalnim ugovorom s rezervnim timom momčadi Augsburga. Njegov primarni zadatak je bio skautiranje suparničkih igrača za glavnog trenera. Po isteku profesionalnog ugovora prelazi u redove TSV 1860 Münchena kako bi bio pomoćni trener njegovom prijašnjem treneru Aleksander Schmidt u U-17 momčadi iz tog kluba. U sezoni 2010./2011. počinje preuzimati dužnosti trenera u mlađim selekcijama TSG 1899 Hoffenheim. Nagelsmann svoj prvi ozbiljniji angažman kao glavni trener dobiva u sezoni 2013./2014. kada preuzima U-19 A selekciju Hoffenheima i postaje najmlađi trener u toj dobnoj kategoriji koji je vodio neku momčad sa samo 26 godina. Za samo godinu dana postiže velik uspjeh s U-19 momčadi završivši drugi na tablici. Paralelno s vođenjem U-19 tima do velikog rezultata završava i obuku za nogometnog trenera na Hennes Weisweiler Akademiji u Hennefu.

Vlasnici TSG 1899 Hoffenheima su objavili kako će Nagelsmann preuzeti ulogu glavnog trenera po završetku sezone 2015./2016. bez obzira na ishod prvenstva, u kojem su se u tom trenutku „mučili“ i vodili bitku za opstanak u najvišem rangu njemačkog nogometa. No splotom okolnosti tadašnji glavni trener Huub Stevens je morao odstupiti s funkcije glavnog trenera Hoffenheima zbog zdravstvenog stanja što je samo ubrzalo proces preuzimanja mjesta glavnog trenera. Neiskusni Nagelsmann bez završene trenerske obuke, koju je trebao završiti kroz mjesec dana, se našao ulozi glavnog trenera Hoffenheima prije nego je to i mislio. Njemački nogometni savez i vodstvo Bundeslige su napravili velik ustupak klubu kada su dopustili da Nagelsmann bez potrebne licence vodi momčad u najvišem stupnju natjecanja. Momčad se nalazila na 17., preposljednjem mjestu na tablici. Debi u ulozi glavnog trenera je bio zadovoljavajući, a njegova ekipa odigrala je bez pobjednika u susretu protiv SV Werder Bremena. Nije dugo ni čekao na svoju prvu pobjedu na klupi Hoffenheima već u sljedećem kolu njegova momčad je s 2:1 bila bolja od momčadi FSV Mainza 05. Nastavno na sve rezultate osigurao je opstanak Hoffenheima u elitnom razredu Njemačkog prvenstva. Zadržao se u klubu sve do lipnja 2018. kada preuzima mjesto glavnog trenera RB Leipzig. Do toga dana neki od

rezultata koje je postigao s Hoffenheimom su osvajanje četvrtog mjesta Bundeslige u sezoni 2016./2017. te kvalificiranje u Europa ligu jer ih je u play-offu Lige prvaka zaustavio Liverpool, treće mjesto u Bundesligi sezona 2017./2018. te direktan plasman u Ligu prvaka.

Angažiran od strane čelnika kluba Red Bull Leipziga u lipnju 2018. godine potpisuje ugovor za ulogu glavnog trenera njihove momčadi od sezone 2019./2020. Nagelsmann nastavlja sa dobrim rezultatima i u ovom klubu iz Bundeslige. Već u premijernoj sezoni na klupi prolazi skupinu Lige prvaka te ulazi u knock-out fazu. Pobjeđivši Tottenham Hotspur i Atletico Madrid postaje prvi trener koji je s RB Leipzicom došao do polufinala Lige prvaka gdje su izgubili od Paris Saint Germaina. Nakon što su sezonu 2019./2020. okončali na trećem mjestu u narednoj sezoni ponovno uspijevaju proći grupnu fazu Lige prvaka no zaustavlja ih engleski Liverpool u šesnaestini finala s konačim rezultatom 4:0.

Julian Nagelsmann 27.04.2021. godine preuzima dužnost glavnog trenera FC Bayern München a klub počinje voditi od sezone 2021./2022. Nasljeđuje Hansi Flicka koji je vodio Bayern do trostruke krune u sezoni 2020./2021. U svojoj premijernoj sezoni na klupi Bayern Münchena osvojio je Bundesligu s 8 bodova prednosti ispred drugoplasirane Borussia Dortmund te je osvojio Super Cup pobjeđivši svoj bivši klub RB Leipzig s rezultatom 3:5 dok je u DFB Pokal kupu ispao u 1/16 finala od Borussia Mönchengladbach s rezultatom 5:0.

3.2. SUSTAVI IGRE JULIANA NAGELSMANNA

Kroz ovu bogatu i kratkotrajnu karijeru Nagelsmann je demonstrirao njegovu sposobnost čestog mijenjanja sustava igre, no najčešće korišteni sustavi igre od strane mladog stručnjaka su 1-3-2-4-1 i 1-4-2-3-1 dok je u sezoni 2022./2023. krenuo s formacijom 1-4-4-2 iz razloga koji će se dalje navesti u radu. Kroz ove sustave omogućuje svojoj momčadi dominaciju u posjedu lopte i ostalim parametrima koji ukazuju da njegova momčad igra vrlo vertikalno nogomet odnosno vrlo direktan prema suparničkim vratima. Dok se u fazi obrane njegova momčad najčešće brani visokim pritiskom i zonskim pokrivanjem prostora.

Za analizu sustava igre koju koristi Julian Nagelsmann odabrane su sljedeće utakmice, a podaci o utakmicama su preuzeti s mrežne stranice Sofascore.com i interpretirani su kroz tablicu 1.

Tablica 1. Popis utakmica za analizu sustava igre Juliana Nagelsmanna

Datum	Natjecanje	Kolo	Domaća momčad	Gostujuća momčad	Rezultat
14.09.2021.	Liga prvaka	1.	FC Barcelona	FC Bayern München	0:3
17.10.2021.	Bundesliga	8.	Bayern 04 Leverkusen	FC Bayern München	1:5
05.08.2022.	Bundesliga	1.	Eintracht Frankfurt	FC Bayern München	1:6

3.3. UPORABA SUSTAVA 1-4-2-3-1 PROTIV SUSTAVA 1-3-1-4-2

Julian Nagelsmann je u prvom kolu Lige prvaka odigrane 14.09.2021. godine u sezoni 2021./2022. je koristio sustav 1-4-2-3-1 protiv FC Barcelone. FC Barcelona je tijekom te utakmice igrala u sustavu 1-3-1-4-2. Početnih 11 igrača za FC Bayern München u toj utakmici su bili:

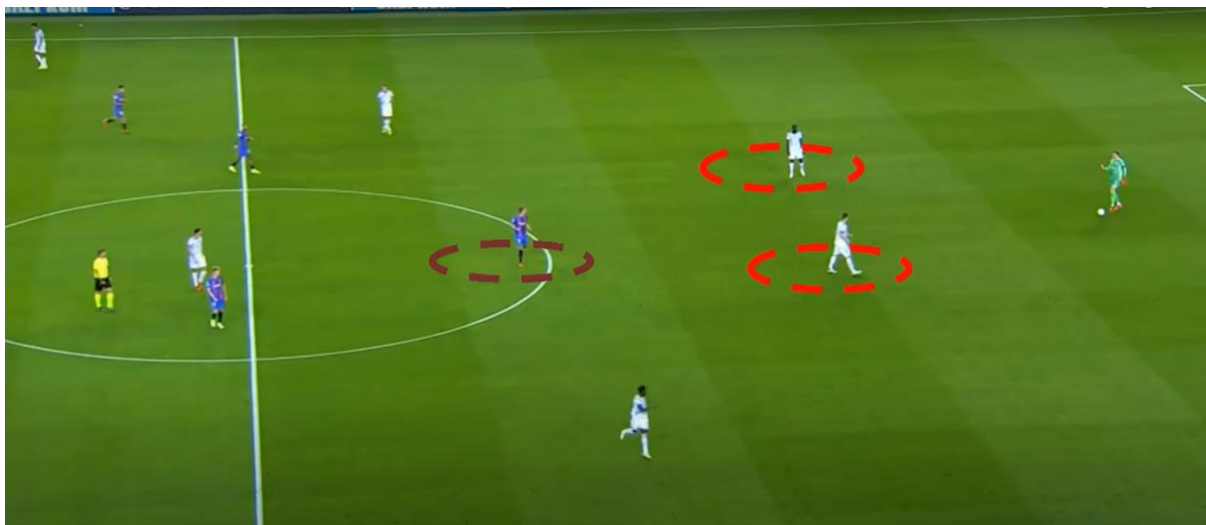
- Vratar- Manuel Neuer
- Obrambeni igrači – A. Davies, N. Süle, D. Upamecano, B. Pavard
- Vezni igrači – J. Musiala, L. Goretzka, J. Kimmich, T. Müller, L. Sane
- Napadač – R. Lewandowski

Tijekom utakmice FC Bayern München je bio, zbog bolje postavljene taktike konkretnija, opasnija te dominantnija momčad tijekom susreta što se može vidjeti iz statističkih podataka preuzetih sa mrežne stranice sofascore.com.

3.3.1. FAZA OTVARANJA NAPADA

Kako FC Barcelona nije imala namjeru vršiti visoki pritisak na obranu FC Bayern Münchena većinu vremena obrambeni igrači i vratar Bayern su nesmetano mogli započinjati njihov napad bez „preskakanja“ igre odnosno bez odigravanja dugih lopti prema naprijed (Slika 1).

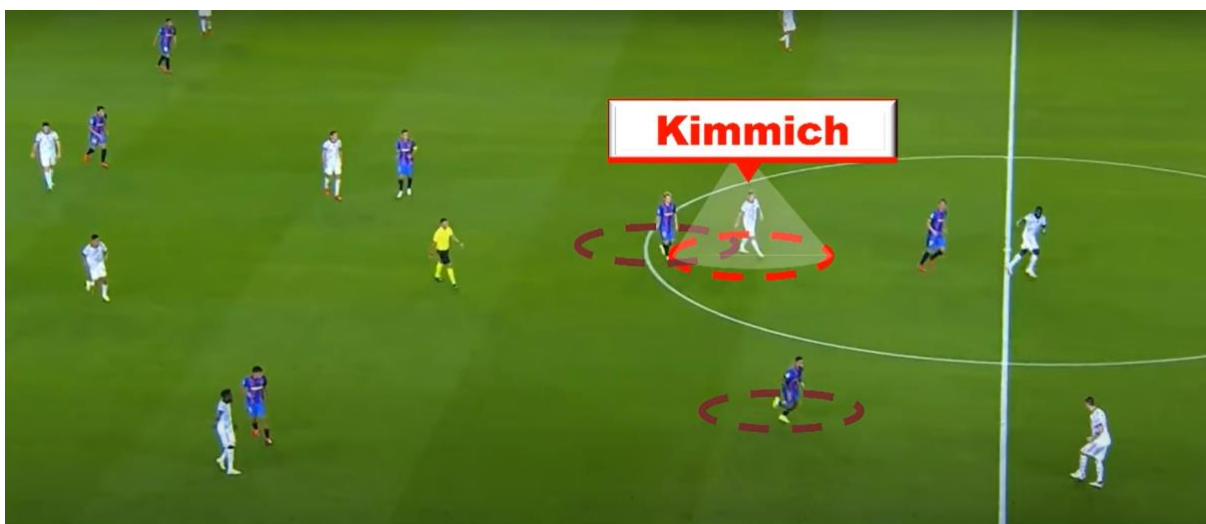
Slika 1. Početak izgradnje napada

3.3.2. FAZA SREDIŠNJICE NAPADA

Zbog odabira sustava igre dvaju trenera središnjica terena je bila pokrivena s Barceloninim veznim igračima tako da J. Kimmich u ulozi obrambenog veznog igrača nije imao mogućnosti prijema lopte te razigravanja svojih suigrača (Slika 2).

Slika 2. J. Kimmich bez mogućnosti prijema lopte

Zbog prenapučenosti središnjice terena Bayern je morao tražiti rješenja preko bočnih strana terena za igru. Naime bočni igrači iz obrambene linije su postavljeni visoko, čak bi se

moglo utvrditi da su igrali i u veznoj liniji, no zbog toga što su imali već dva „krilna“ igrača Sanea i Musialu bočni igrači nisu imali dovoljno prostora za odlazak u zadnju trećinu terena za igru tijekom faze središnjice napada. Zbog otvorenosti prostora u zadnjoj liniji Barcelone zbog svog sustava igre jedno od rješenja su bile dubinske lopte uz uzdužne crte terena za igru (Slika 3). Naime Musiala i Sane kao krilni napadači su imali zadatak ući s loptom u središnji dio terena odnosno u koridor koji je u širini kaznenog prostora. Ulaskom u središnjicu terena uz Lewandowskog i Mullera koji su već igrali u središnjici na samo tri obrambena i jednog obrambenog veznog igrača Bayern je kratkim dodavanjima dolazio do prednosti jer tri obrambena igrača i jedan obrambeni vezni su morali pokrivati dva krilna te jednog središnjeg napadača i jednog prednjeg veznog igrača.

Slika 3. Dodavanje u dubinu uz uzdužne crte terena za igru

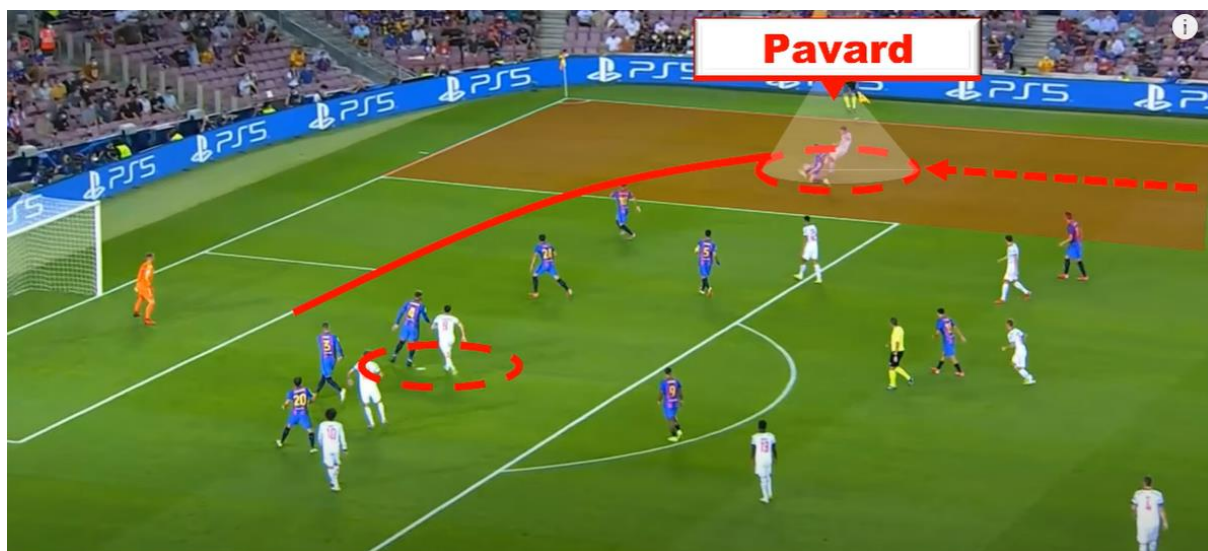

3.3.3. FAZA ZAVRŠNICE NAPADA

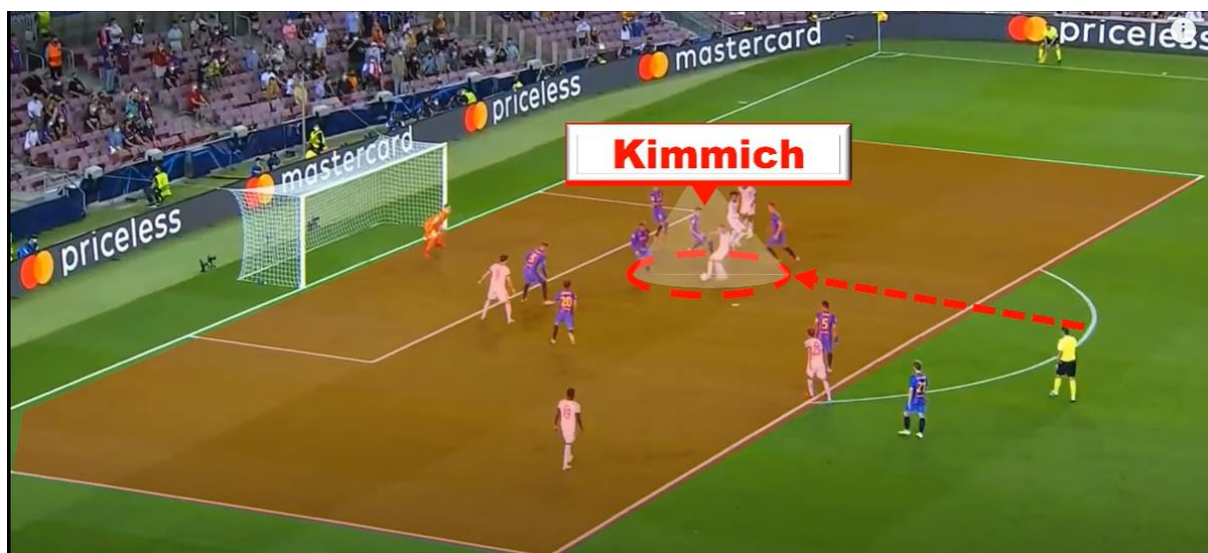
Ulaskom Musiale i Sanea u središnjicu terena gdje su stvarali prenapučenost terena otvarale su se pozicije i za bočne defanzivne igrače Bayerna da se priključe napadu i da ulaze

u zadnju trećinu gdje su svojim ubacivanjima lopte u šesnaest metara tražili suigrače i prostor za postizanje pogotka (Slika 4). Širinu koju je Barcelona morala pokriti izlaskom obrambenih igrača na bočne igrače Bayerna ostavljala je prostor za priključak jednog od veznih igrača iz druge linije Bayerna (Slika 5) te im omogućila rješenje više za postizanje pogotka.

Slika 4. Ubacivanje u kazneni prostor bočnog obrambenog igrača

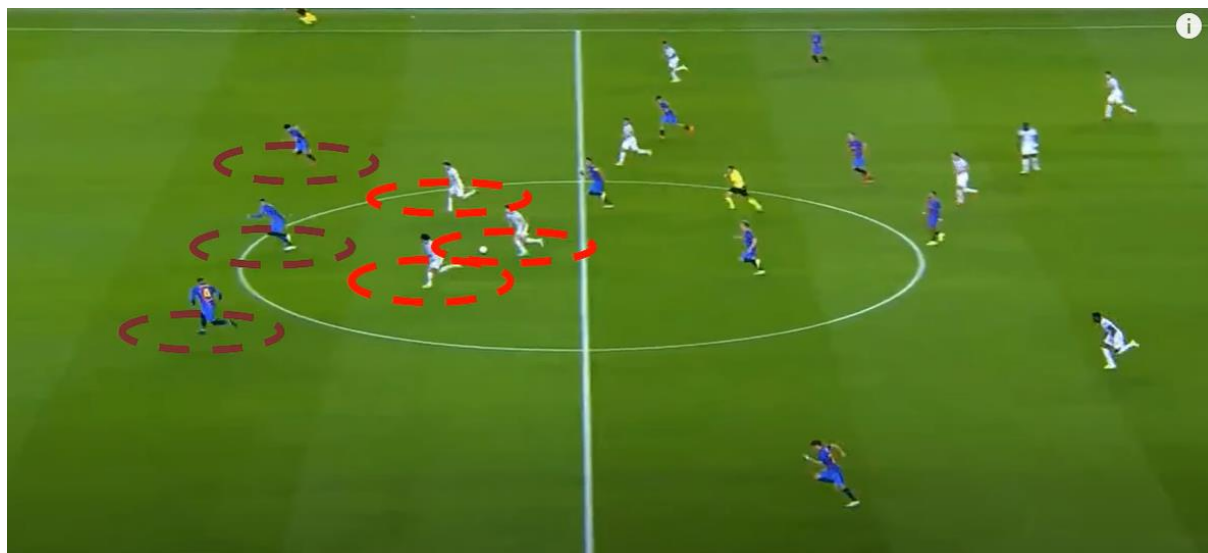
Slika 5. Priključak zadnjeg veznog igrača J. Kimmicha u napad

No ono po čemu se napad Bayerna najviše istaknuo su visok pritisak u trenucima kada nemaju posjed lopte te brza tranzicija iz obrane u napad osvajanjem lopte na središnjici terena

u kojoj sudjeluju svi igrači čak i oni s bočnih pozicija. Na posljetku, po osvojenoj lopti brzi protok lopte i okomitost na suparnička vrata su ono što Bayern najbolje koristi u svom napadu (Slika 6).

Slika 6. Brza tranzicija nakon visokog pritiska i osvojene lopte

3.4. UPORABA SUSTAVA 1-3-2-4-1 PROTIV SUSTAVA 1-4-2-3-1

Dana 17.10.2021. godine u sklopu odigravanja 8. kola Bundeslige FC Bayern München je išao na gostujuću utakmicu protiv Bayer 04 Leverkusena. Rezultat utakmice je otišao u korist FC Bayern Münchena s ukupnim rezultatom 1:5 a Nagelsmann je na početku utakmice krenuo u sustavu igre 4-2-3-1 s centralnim braničem na poziciji desnog bočnog braniča što je kasnije rezultiralo promjenom sustava u 1-3-2-4-1. Za početni sastav Nagelsmann je odabrao sljedeće igrače:

- Vratar - Manuel Neuer
- Obrambeni igrači – A. Davies, L. Hernandez, D. Upamecano, N. Süle
- Vezni igrači – S. Gnabry, L. Goretzka, J. Kimmich, T. Müller, L. Sane
- Napadač – R. Lewandowski

3.4.1. FAZA OTVARANJA NAPADA

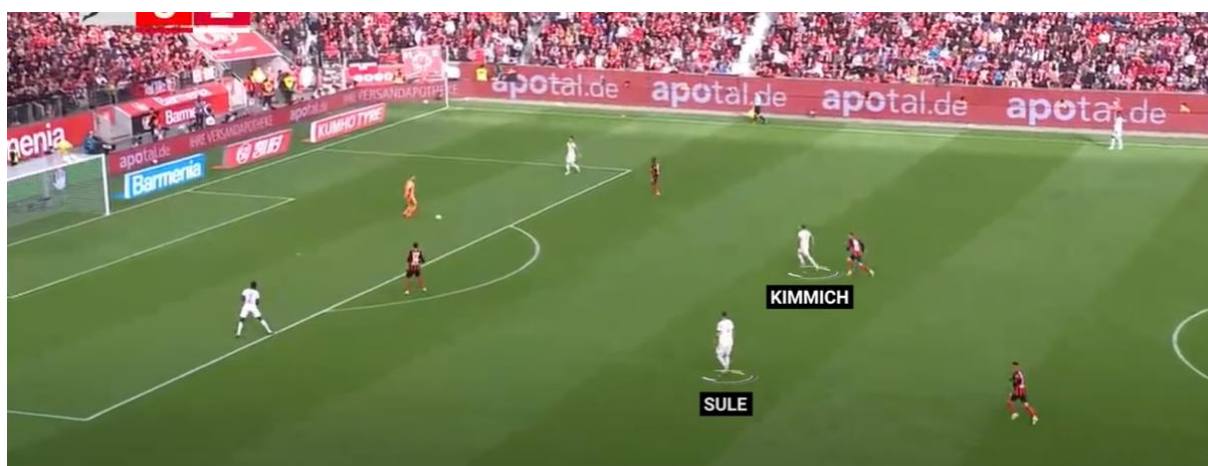
Domaća momčad iako u istom sustavu igre je tijekom trajanja utakmice igrala u visokom pritisku na Nagelsmannovu momčad. Zahvaljujući vrataru Manuelu Neueru i njegovoj tehničkoj potkovanosti Nagelsmannova momčad je iskoristili taj visok pritisak u stvaranju viška igrača odmah na početku izgradnje napada. Zbog situacija kada bi domaća momčad htjela stvoriti pritisak na zadnju liniju povlačenjem krilnog igrača u središnjicu terena kako bi pritisnuli središnje braniče Neuer je predstavljao poveznicu u kojoj su središnji braniči vraćali loptu Neueru a on dugom loptom odigravao bočne defanzivne igrače u ovom slučaju A. Daviesa (Slika 7).

Slika 7. Duga lopta vrataru Neueru na obrambenog bočnog igrača Daviesa

Ukoliko Leverkusen nije stigao izaći u visoki pritisak to je stvaralo opciju više za igrače Bayerna tako da bi Neuer postajao treći središnji branič dok bi se Süle sa svoje desne bočne obrambene pozicije ulazio u sredinu terena na poziciju obrambenog veznog igrača (Slika 8). No većinu vremena Süle je igrao kao središnji branič dok se Davies podizao u veznu liniju pa čak i napadačku liniju u određenim situacijama. No postavljanjem tako visoko Davies otvarala se mogućnost Saneu da odlazi u središnjicu terena kao i Goretzka koji je krenuo kao defanzivni vezni, a u situacijama kada nije bilo visokog pritiska je igrao prednjeg veznog igrača te se po potrebi „spuštao“ u defanzivnu veznu liniju kako bi povezivao obrambenu i napadačku liniju (Slika 9).

Slika 8. Mijenjanje pozicija vratara Neuera i zadnjeg obrambenog igrača Sulea

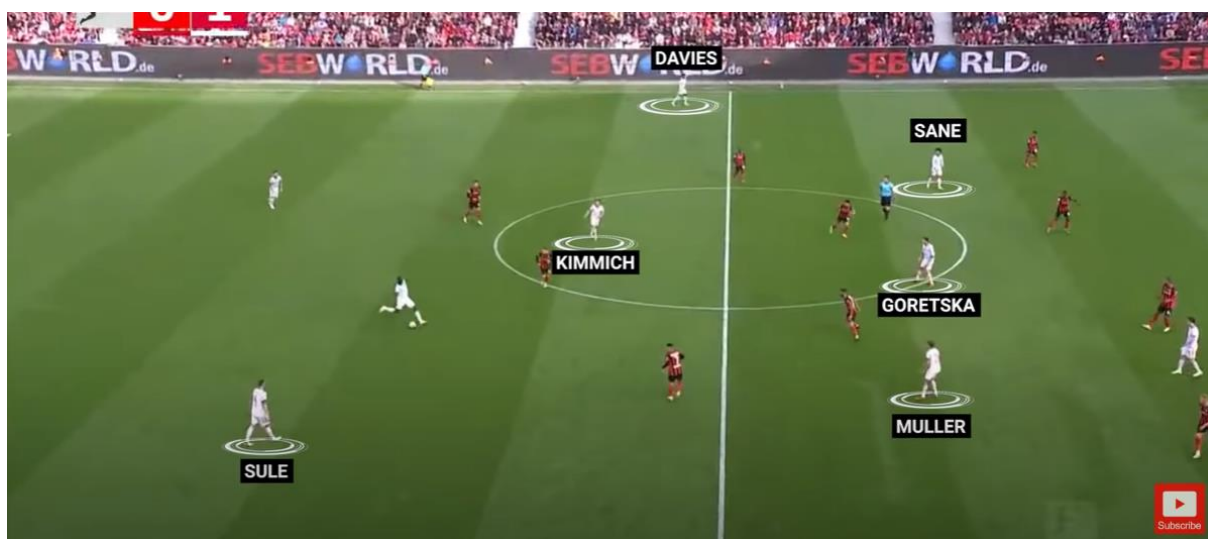
Slika 9. Pozicije Daviesa i Goretzke u situacijama kada se igralo s tri centralna braniča

3.4.2. FAZA SREDIŠNJICE NAPADA

Kao što je prethodno bilo opisano odlaskom Daviesa u veznu liniju i podizanjem Goretzke s pozicije defanzivnog vevnog igrača na poziciju prednjeg vevnog igrača ostvaruje se faza središnjice napada. U fazi središnjice napada većinom su bile korištene dubinske lopte ka Goretzkom, Saneu i Mulleru koji su svojim dolaskom u središnjicu terena za igru stvarali višak igrača između linija Leverkusena u kojoj je Bayern veliku većinu vremena imao rješenje s dubinskom loptom u noge izbaciti kompletnu napadačku i veznu liniju Leverkusena i s velikim brojem igrača krenuti ka vratima domaće momčadi (Slika 10).

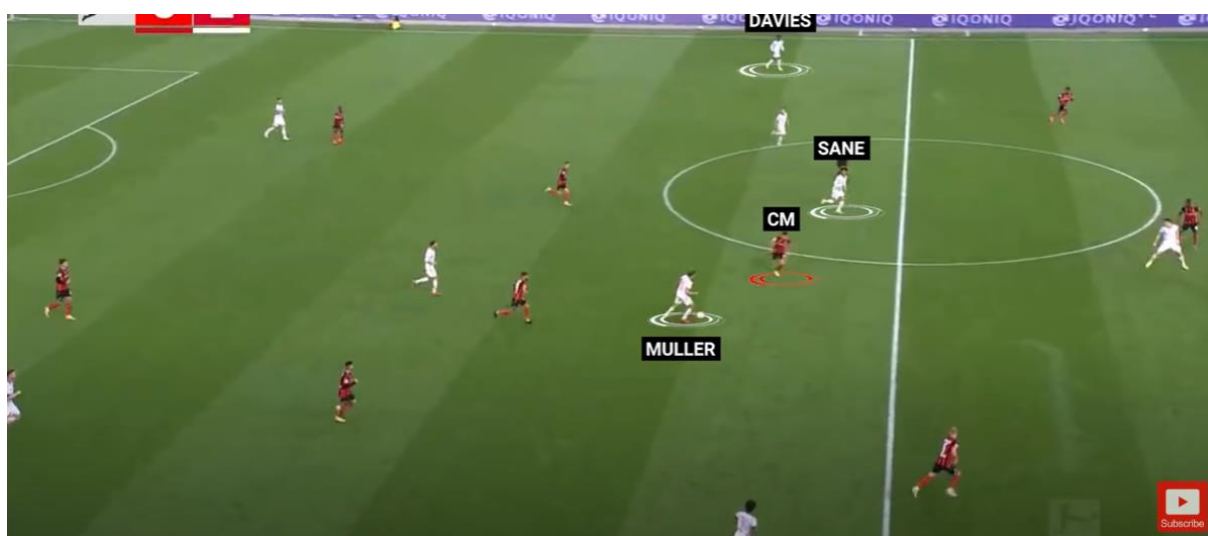
Slika 10. Dubinska lopta centralnog braniča prema napadačima Bayerna

3.4.3. FAZA ZAVRŠNICE NAPADA

Faza završnice napada je samo nastavak na središnjicu koja započinje prijemom lopte u fazi prenapučenosti igrača Bayerna između vezne i obrambene linije Leverkusena (Slika 11). Po primitku lopte najčešće rješenje je bilo dubinska lopta prema brzonogom Saneu ili stvaranje viška igrača na suprotnoj strani odakle je napad krenuo odnosno na strani Daviesa koji je ostao potpuno sam. Što je rezultiralo okomitim napadom i brzim završavanjem akcija udarcem na vrata i postizanjem pogotka (Slika 12).

Slika 11. Prenapučenost Bayernovih igrača između vezne i obrambene linije Leverkusena

Slika 12. Dodavanje krilnog napadača Sanea za napadača Lewandowskog za postizanje pogotka

3.5. UPORABA SUSTAVA 1-4-4-2 PROTIV SUSTAVA 1-3-4-2-1

Ulaskom u novu natjecateljsku sezonu dogodile su se određene promjene u sastavu Juliana Nagelsmanna. Momčad je napustio Lewandowski napadač koji je proteklih osam godina bio jedan od nositelja ekipe Bayerna. Njegovim odlaskom Bayern je ostao bez „klasičnog“ napadača i pravog „golgetera“ stoga se Nagelsmann morao prilagoditi igri bez robusnog napadača kakav je bio Lewandowski. Na otvaranju Bundeslige u 1. kolu FC Bayern München je gostovao kod Eintracht Frankfurta te su slavili rezultatom 1:6, a Julian Nagelsmann je koristio sustav igre 1-4-4-2 u kojem su nastupili sljedeći igrači:

- Vratar - Manuel Neuer
- Obrambeni igrači – A. Davies, L. Hernandez, D. Upamecano, B. Pavard
- Vezni igrači – J. Musiala, L. Goretzka, J. Kimmich, T. Müller
- Napadač – S. Mane, S. Gnabry

3.5.1. FAZA OTVARANJA NAPADA

Bayernova faza otvaranja napada u formaciji 1-4-4-2 kreće od samog vratara Neuera koji u trenucima kada suparnička momčad ne vrši visok pritisak postaje centralni branič te dopušta svojim bočnim obrambenim igračima da svoju poziciju podignu visoko prema središnjici terena za igru (Slika 13). Ukoliko dođe do visokog pritiska suparničke momčadi

Pavar kao desni bočni obrambeni igrač se spušta dublje prema svojim vratima kako bi osigurao dodatno rješenje u iznošenju lopte.

Slika 13. Vratar Neuer u ulozi centralnog braniča

3.5.2. FAZA SREDIŠNJICE NAPADA

Nastavno na fazu otvaranja napada ukoliko nema visokog pritiska na obrambenu liniju Bayern obrambena linija se postavlja vrlo široko dok se vezna linija sužava te tako postižu prenapučenost u sredini terena (Slika 14). Takvom formacijom ostvaruju prednost na bočnim pozicijama terena te dolaze do izražaja dubinska dodavanja između linija Frankfurtove momčadi. Ukoliko se odigra uspješno dubinsko dodavanje na prednja dva igrača u veznoj liniji ili čak spuštanjem napadača u veznu liniju automatski se izbacuju tri napadača te dva vezna igrača Frankfurta koji su pokušavali zatvoriti prostor za dodavanje. Kako bi do toga došlo mora postojati individualna kvaliteta u igračima koji mogu odraditi takva dodavanja (Slika 15).

Slika 14. Stvaranje prenapučenosti između vezne i obrambene linije Frankfurta

Slika 15. Dubinsko dodavanje između vezne i obrambene linije Frankfurta

3.5.3. FAZA ZAVRŠNICE NAPADA

Nakon uspješnog dubinskog dodavanja između linija Frankfurta koje su navedene gore kao ključ osvajanja prostora dolazi do direktnog sučeljavanja napadača ili bočnih vevnih igrača, koji su u ovom slučaju postavljeni na poziciju prednjeg vevnog igrača, i obrambene linije Frankfurta. Zbog prenapučenosti prostora između linija i manjka igrača u obrani Frankfurta Bayern je skoro u svakoj situaciji imao igrača više a rezultat toga je dodavanje na slobodnog

igrača te ostavljanje praznog prostora između obrambene linije za moguće utrčavanje u prostor (Slika 16). Završnica na gol u ovom slučaju je bila stvaranjem viška igrača te laganim kratkim dodavanjem i natrčavanjem suigrača koji neometano šutira loptu u prazna suparnička vrata (Slika 17).

Slika 16. Situacija nakon spuštanja napadača i prijema lopte u međuprostoru

Slika 17. Postizanje pogotka FC Bayern Münchena

4. ZAKLJUČAK

Julian Nagelsmann iako mlad trener pokazuje da posjeduje visoku razinu znanja tijekom taktiziranja i postavljanja sustava igre u FC Bayern Münchenu. Kroz analizu sustava igre koje on koristi, a to su 1-4-2-3-1, 1-3-2-4-1 te 1-4-4-2, se može zaključiti da njegova momčad na terenu tijekom utakmice često mijenja formaciju te se prilagođava suparničkoj momčadi. Svoj sustav igre prilagođava tako da su Bayernovi igrači u mogućnosti biti u međuprostoru linija suparnika. Čestim izmjenama formacije tijekom susreta dovodi svoju momčad u prednost kako kroz stvaranje viška igrača tako i kroz osvajanje prostora. Uočljivo je da se Nagelsmannova taktika svodi na brz protok lopte, okomita i dubinska dodavanja te da su njegovi igrači, koji su zaduženi za napadački dio taktike, većinu vremena u međuprostorima suparničkih linija. Dakako, u provođenju zamišljene taktike mu uvelike pomažu igrači koji su na visokoj tehničko-taktičkoj razini. Ukoliko se analiziraju sastavi momčadi koje je koristio tijekom utakmica koje su praćene može se utvrditi da vrlo malo rotira igrače te da koristi provjerene igrače koji mogu ispuniti njegove taktičke zamisli. Također se može primijetiti da u momčadi preferira imati tri centralna braniča iako jedan od njih većinu vremena igra na bočnoj poziciji, također da u sredini terena ima box to box igrača te jednog klasičnog defanzivnog veznog (Kimmich i Goretzka), bočni vezni igrači ili krilni igrači su mu tehnički na vrhunskoj razini a krasi ih brzina i agilnost. Za odabir napadača Naglesmann preferira tehnički vrlo potkovane igrače. Dok je u momčadi imao Lewandowskog koji je građom robusan gradio je igru okolo njega i preferirao brza dodavanja i otvaranja prostora ostalih igrača sve dok se nije stvorila prilika za završnicu napada koja je u velikom broju slučajeva bila dodavanje na Lewandowskog koji je potom imao udarac ka vratima suparnika. Odlaskom Lewandowskog Naglessman se „okrenuo“ hitronogom Maneu koji je konstitucijski niži od Lewandowskog što nadoknađuje kroz brzinu i agilnost, brzom promjenom položaja na terenu i ukoliko ima prostora utrčavanjima iza leđa suparničkih igrača. U fazi završnice napada više nema striktnog pojedinca kojeg je u većini slučajeva traži već je završno dodavanje na igrača koji je u najboljoj poziciji za udarac ka vratima. Julian Naglesmann dosadašnjim angažmanom prikazuje kako njeguje stil igre kojeg krasi posjed lopte kroz puno dodavanja, ulazaka između linija suparničke momčadi, te strpljivosti u izgradnji napada sve do trenutka kada njihova kombinatorika stvori „viška igrača“ na pojedinom dijelu terena tada kreće okomitost ka vratima suparnika i efikasna završnica.

5. LITERATURA

1. Barišić, V. (2007). Kineziološka analiza taktičkih sredstava u nogometnoj igri. (Doktorska disertacija). Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
2. Jukić, M. (2018). *Razvoj taktičkih sustava u nogometu* (Doctoral dissertation, University of Zagreb. Faculty of Kinesiology. Department of Kinesiology of Sports).
3. Kirin, D. (2016). *Obilježja i specifičnosti modernih sustava nogometne igre* (Doctoral dissertation, University of Zagreb. Faculty of Kinesiology).
4. Modric, T., Versic, S., & Sekulic, D. (2020). Position specific running performances in professional football (soccer): influence of different tactical formations. *Sports*, 8(12), 161.
5. Shaw, L., & Glickman, M. (2019). Dynamic analysis of team strategy in professional football. *Barça sports analytics summit*, 13.
6. Wilson, J. (2010). *Inverting the pyramid*. Orion Books.
7. <https://www.sportperformanceanalysis.com/article/what-is-a-performance-analyst-in-sport> na dan 30.08.2022.
8. <https://www.sofascore.com/bayern-munchen-hertha-bsc/Dabsxdb> na dan 30.08.2022.
9. <https://www.sofascore.com/bayer-04-leverkusen-bayern-munchen/xdbsgdb> na dan 30.08.2022.
10. <https://www.sofascore.com/dynamo-kyiv-bayern-munchen/xdbsfqb> na dan 30.08.2022.
11. <https://www.sofascore.com/barcelona-bayern-munchen/xdbsrqb> na dan 30.08.2022.
12. <https://sportmob.com/en/article/970569-Julian-Nagelsmann-Biography> na dan 26.08.2022